

[Landbrugsministeren.]

kan man jo ogsaa sige; at det er et Indgreb i deres Ejendomsret. Men om et Indgreb i Landmændenes Dispositionsret over for Ejendomsret til en enkelt Ejendom er der ikke Tale. Det er kun, naar Dispositionerne gaar derudover, der bliver Tale om Indgreb, og det er jo i saa Fald i Overensstemmelse med Lovforslagets Hovedformaal, som netop er Bevarelse af de forskellige Landbrugsejendomme som selvstændige Brug. Det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup blottede sig, om jeg saa maa sige, ved at fremsætte sine stærke Udtalelser, for da han saa skulde til at finde Angrebspunkter over for disse Forslag, kunde han ikke finde nok, idet en stor Del af hans Tale, navnlig den Del, som gik ud paa at kritisere de nævnte Bestemmelser, i Virkeligheden var et meget stærkt Angreb paa et Lovforslag, som tidligere har været til Behandling her, nemlig Forslaget til Statshusmandslov. Dette Forslag har været til første Behandling og ligger nu i et Udvalg, og naar det kommer til anden og tredie Behandling, kan det ærede Medlem boltre sig, saa meget han vil.

De Paragraffer, der her er Tale om, §§ 11, 12 og 13, gaar ud paa at forhindre Sammenlægning, idet det viser sig, at den nugældende Lov ikke har kunnet det. § 21 gaar ikke ud paa, som det ærede Medlem Hr. Victor Larsen sagde, at forhindre enhver Landmand, som har en Ejendom paa over 70—80 Tdr. Land, i at lægge Jord ind under sin Gaard.

Den gaar ud paa at forhindre, at en saadan Landmand kan købe Jord fra en Ejendom, der er mindre end hans egen, og lægge den ind under sin Gaard, men det staar ham frit for at købe Jord fra en større Gaard. Der er ingen som helst Bestemmelse, der gaar ud paa at forhindre det, og jeg kan ikke se, at det skulde være urigtigt, at man værner de smaa Ejendomme mod Nedlæggelse, naar man overhovedet giver Tilslutning til Lovforslagets Hovedformaal, som netop er det, jeg her har nævnt.

Erfaringen viser, at der kommer Perioder i dansk Landbrugs Tilværelse, hvor de økonomiske Forhold, hvis der ikke gennemføres Forbud mod og Indskrænkninger i Retten til Nedlæggelse og Sammenlægning medfører, at mange af de smaa Brug forsvinder. Det har været en stor Støtte for

dansk Landbrugs Økonomi, at man altid gennem Tiderne har haft et vist Værn mod Nedlæggelse og Sammenlægning af Ejendomme. Det er en kostbar Historie at bygge det op, som man i en kort Periode kan rive ned, og det er derfor, man fra forskellige Sider, ja, man kan vel egentlig sige fra alle Sider, i Virkeligheden altid har givet Tilslutning til det Princip, der er nedlagt i dette Lovforslag. Det er jo ogsaa mærkeligt, at man, naar man fra alle Sider faktisk er enig om, at der skal ydes Statsstøtte til Oprettelse af nye Brug, saa ikke tager Konsekvensen og gennemfører Bevarelse af de allerede bestaaende Brug. Det vil dog være urimeligt at ofre store Beløb paa Oprettelse af nye Brug og saa tillade, at der i visse Perioder begaas den Letsindighed, at en Række smaa Brug bliver nedlagt. Det er, som jeg har nævnt, Hovedformaalet med Lovforslaget om Landbrugsejendomme at bevare de selvstændige Landbrug ogsaa i Fremtiden mod at blive nedlagt og sammenlagt med andre Ejendomme.

Det er 24 Aar siden, vi gennemførte Loven om Landbrugsejendomme her i Rigsdagen, og saa vidt jeg husker, blev den gennemført enstemmigt, i alt Fald med stor Tilslutning i begge Rigsdagens Ting. Det har vist sig gennem disse 24 Aar, at det Formaal, som man mente blev naaet ved Lovens Gennemførelse: at forhindre Nedlæggelse og Sammenlægning af mindre Ejendomme med større Ejendomme, har det ikke været muligt fuldt ud at naa. Navnlig i visse Perioder har de økonomiske Forhold været saaledes, at Fristelsen til at omgaa Lovens Bestemmelser har været saa stor, at der blev nedlagt mange Ejendomme, og saa er det naturligt, at Loven maa skærpes.

Erfaringen har ogsaa vist os, at det navnlig er Bestyrerforholdet, der er det færlige. Det er gennem Bestyrerforholdet, man camouflerer egentlig Samdrift, saaledes at man ikke rigtig kan komme til at ramme disse Omgaaelser af Loven, og det er derfor, man nu foreslaar Bestemmelserne i §§ 11, 12 og 13 om Tvangsbortforpagtning, naar en Mand ejer mere end een Ejendom. Jeg erkender, at jo mindre en Ejendom, som bliver drevet ved Bestyrer, er, des større er Faren for, at dette Bestyrerforhold i Virkeligheden kun dækker over